

مذاکرات در مسقط، استمراج در تهران

علی ملکی
خبرنگار گروه نقد روز

به دنبال سانحه سقوط هلی کوپتر حامل رئیس جمهور و همراهان، کشورهای مختلف از سراسر دنیا با ارسال هیات‌های سیاسی در مراسم بزرگداشت شهدای این حادثه شرکت کردند. در مراسمی که روز چهارشنبه دوم خرداد برگزار شد هیاتی به نمایندگی از سلطان عمان شرکت کرد. همچنین روز گذشته نیز بدر بن حمد البوسعیدی، وزیر خارجه عمان به ایران سفر کرد. وی به محض ورود به ایران با علی باقری، سرپرست وزارت امور خارجه دیدار و گفت‌وگو کرد. وزیر خارجه عمان در ابتدای نشست خبری ضمن ابراز تسلیت به مناسبت شهادت رئیس جمهور، وزیر امور خارجه و همراهان شان گفت: «ما امروز درباره اداره راینی‌های بین دو کشور گفت‌وگو کردیم.» وی با بیان اینکه ما درباره موضوعات متنوعی از جمله تحولات فلسطین رابین کردیم، ادامه داد: «اراده ما و جامعه بین‌المللی تشکیل کشور مستقل فلسطینی است.»

بدر بن حمد البوسعیدی به دلیل سفر از پیش تعیین شده‌ای که در روز چهارشنبه به کشور اردن داشت، قادر به همراهی هیات ارسالی عمان به مراسم بزرگداشت نبود. با این حال اما سفر وزیر امور خارجه عمان به ایران، بار دیگر مساله مذاکرات ایران و عمان را پررنگ کرد. برخی سفر بدر بن حمد البوسعیدی را صرفاً برای عرض تسلیت و تعزیت و بزرگداشت رئیس جمهور و همراهان می‌دانند. برخی دیگر اما بنا به تجربیات تاریخی معتقدند هیات عمانی حامل پیامی از سوی آمریکا برای ایران است. این موضوع از این جهت مطرح است که به گفته کارشناسان مسائل بین‌الملل، آمریکایی‌ها نگران بالاگرفتن تنش در منطقه هستند که در گزارش روز گذشته با عنوان «مذاکرات مسقط ادامه دارد؟» به آن پرداختیم. برای بررسی سفر اخیر هیات عمانی به ایران با جواد میرگلوی بیات، کارشناس مسائل عمان گفت‌وگو کردیم که در ادامه می‌خوانید.

عمانی‌ها پاسخ رفتار دولت سابق را دادند

جواد میرگلوی بیات، کارشناس مسائل عمان در رابطه با سفر بدر بن حمد البوسعیدی، وزیر خارجه عمان به تهران، گفت: «این سفر برای تسلیت و تعزیت به مقامات ایرانی است. پس از شهادت آیت‌الله رئیسی و همراهان شان، سلطان عمان سفری به اردن داشت و این سفر از پیش برنامه‌ریزی شده بود. در واقع وزیر امور خارجه عمان باید با سلطان همراهی می‌داشتند که به همین دلیل ایشان نتوانستند در آن ایام وارد ایران شوند و دو تن از وزرای عمان برای تسلیت به همراه معاون وزیر خارجه به ایران آمدند و در مراسم شرکت کردند.»

در ابتدا لازم است اشاره کنم چه شد که سلطان عمان یا یکی از افراد خاندان سلطنتی عمان که در نظام سیاسی عمان جایگاه بالایی از وزرا دارند، برای عرض تسلیت به ایران نیامدند. سلطان قابوس در سال ۲۰۲۰ دار فانی را وداع گفت. در آن زمان متاسفانه از آنجایی که روحانی نسبت به کشورهای همسایه آنچنان توجهی از خود نشان نمی‌داد مادم سطح یک وزیر برای عرض تسلیت به عمان شرکت کردیم. این مساله برای عمانی‌ها کمی ناراحت‌کننده بود؛ چراکه عمان دوست صدیق ما در منطقه است و تقریباً ده ده است که ما با آنها رابطه خوبی داریم. ولی متاسفانه ما در سطح یک وزیر به نمایندگی از طرفی در این مراسم شرکت کردیم و من بارها دیده‌ام که عمانی‌ها دقیقاً آن‌طور رفتار می‌کنند که ما رفتار می‌کنیم. با این حال سطح حضور عمانی‌ها در مراسم شهید رئیسی بالاتر از سطح حضور ما در مراسم

فضایی که ابهام وجود دارد حداقل پیشقدم نشوند. اما فعلاً چیزی مشخص نیست و ابهام وجود دارد، بعید می‌دانم عمانی‌ها در مسائل مذاکرات هسته‌ای بخواهند پیشقدم شوند. آنها صبر می‌کنند تا تکلیف انتخابات ایران مشخص شود.»

واگذاری پرونده مذاکرات ایران و آمریکا به ششمانی شایعه بود

در روزهای اخیر خبری مبنی بر واگذاری پرونده مذاکرات ایران و آمریکا به علی شمخانی، دبیر سابق شورای امنیت ملی در حال دست به دست شدن است. منابع آگاه در این زمینه اظهار کرده‌اند که رئیس جمهور شهید یک شورای مشورتی را به ریاست خودشان تشکیل دادند و از چهره‌های مختلفی برای استفاده از تجربیات شان در حوزه‌های مختلف دعوت کردند. یکی از این افراد شمخانی بود که بنا به تجربیاتش در این سال‌ها که دبیری شورای عالی امنیت ملی را در کارنامه دارد، از وی خواسته می‌شود آن تجربیاتش را در اختیار دولت قرار دهد و شخص رئیس جمهور شهید هم جمع‌بندی می‌کردند. چیزی تحت عنوان اینکه آقای شمخانی در تیم مذاکره کننده هستند، وجود نداشت و فقط قرار بود از تجربیات او استفاده شود. صفر تا صد ماجرا همین است. یعنی استفاده از تجربیات وی در جایگاه یک عضو شورای مشورتی به ریاست رئیس جمهور که جمع‌بندی‌اش هم توسط شخص رئیس جمهور صورت می‌گرفته است. بنابراین خبرهایی که الان منتشر شده مبنی بر جایگزینی تیم مذاکراتی و انجام مذاکرات و راهبرد سیاست خارجی، کذب و خلاف واقع است. سخنگوی وزارت خارجه هم گفت اخبار فضای مجازی را تأیید نمی‌کند و اخباری که در حال انتشار است خلاف واقع است.

تحلیل و شواهد و قرائن است. علی‌احمال من نظرم این است که این سفر یک سفر استمراجی است. وزیر خارجه عمان با حضور در تهران می‌خواهد نسبت به مذاکراتی که در مسقط جریان داشته استمراج کند و بداند آیا این مذاکرات با توجه به خللی که در ساختار اداره‌گری ایران رخ داده، ادامه پیدا خواهد کرد یا نه؛ هر چند کنعانی گفت این مذاکرات متوقف نشده ولی فوت رئیس جمهور و وزیر امور خارجه وقفه‌ای ایجاد کرده و این استمراج به دلیل این است که عمانی‌ها بدانند این وقفه تاکی ادامه دار خواهد بود؟

مذاکرات منطقه‌ای است یا هسته‌ای؟

میرگلوی بیات با بیان اینکه مذاکرات اخیر جنگ غزه راهم شامل می‌شود، گفت: «همان‌طور بدر بن حمد البوسعیدی و علی باقری در کنفرانس روز گذشته گفتند، مذاکرات در مسقط شامل مذاکرات منطقه‌ای بوده و از آنجا که تحولات منطقه سرعت زیادی دارند این سفر و این استمراج به سبب این است که حداقل در مورد مسائل منطقه‌ای این وقفه ادامه پیدا نکند. به احتمال زیاد مذاکرات مسائل منطقه‌ای بعد از این سفر ادامه پیدا می‌کند و این وقفه از بین می‌رود. اما در خصوص مذاکرات هسته‌ای من بعید می‌دانم در شرایطی که این ابهام برای آینده دولت ایران وجود دارد و انتخاباتی پیش رو است و روحیه محافظه‌کارانه عمانی‌ها، بعید می‌دانم تعیین تکلیفی در دولت ایران برای انتخابات اتفاق نیفتد، مذاکرات هسته‌ای در دستور کار امروز بدر بن حمد البوسعیدی قرار گرفته باشد و به نظر من این مساله را خود عمانی‌ها هم مسکوت گذاشته‌اند؛ چراکه روحیه محافظه‌کارانه‌ای دارند و مسئولان کشورشان با تجربه هستند و فضای سیاسی ایران رami شناسند و می‌دانند که دولت‌ها در ایران روی مذاکرات هسته‌ای تأثیرگذاری دارند و احتمالاً در این

سلطان قابوس بود. در عمان وزیر امور خارجه معاونت رئیس دولت را ندارد و در جایگاه وزیر است و به این سبب هم سطح سایر وزراست. در ایران هم ما چنین ساختاری داریم. وزیر خارجه ما معاون رئیس جمهور نیست. در برخی کشورها وزیر خارجه معاون رئیس جمهور است و به همین سبب شأن دیپلماتیک بالایی دارند یعنی یک مقام رسمی بالاتر از وزیر محسوب می‌شوند. اما در عمان چنین نیست همان‌طور که در ایران نیز چنین نیست. اما با این حال عمانی‌ها با دو وزیر در مراسم مشترک کردند و این نشان می‌دهد آنها اهمیت دادند و در سطح بالاتری نسبت به حضور ما در مراسم ترحیم سلطان قابوس شرکت کردند. به هر حال نقدهایی به این شکل از حضور عمان می‌شود و خواستم بگویم به جای اینکه قیاس ما را با سطح حضور قطر و امارات انجام دهیم، بهتر است آن را با سطح حضور خودمان در مراسمی که برای شخص اول عمان برگزار شد، انجام دهیم.»

عمانی‌ها می‌خواهند «استمراج» کنند

این کارشناس مسائل عمان با اشاره به اینکه آقای بدر بن حمد البوسعیدی بارها به ایران سفر کرده و مقامات ایرانی از نزدیک می‌شناسند و بعضاً با آنها رابطه دوستی دارد، گفت: «در خصوص سفر وزیر امور خارجه عمان به تهران که روز گذشته انجام شد در وهله اول مقامات گفتند برای عرض تسلیت و تعزیت است. حضور ایشان در ایران حتی می‌تواند یک بعد شخصی و عاطفی داشته باشد، چنانچه شنیده‌ام می‌خواهند با خانواده آقای امیر عبداللهمان هم دیدار کنند. هدف اصلی سفر همین است. اما در رابطه با ارتباط این سفر به مذاکراتی که با مسقط بین ایران و آمریکا جریان داشت، به هر حال این مذاکرات از آنجایی که غیرعلنی برگزار می‌شود، اخباری که از آن در می‌آید هم اخباری است که بعضاً دقیق نیست و مبتنی بر

«فرهیختگان» آخرین گمانه‌ها را بررسی می‌کنند

اندک‌اندک جمع اصولگرایان می‌رسد

زهرا طهرانی
خبرنگار گروه نقد روز

فقط دو روز دیگر تا آغاز زمان رسمی ثبت نام داوطلبان انتخابات ریاست جمهوری در وزارت کشور باقی مانده است. در این مدت اما گمانه‌زنی‌های ضدونقیضی در مورد چگونگی حضور داوطلبان اصولگرا در انتخابات مطرح شده است. در این میان برخی از شخصیت‌ها حاضر احتیاط خود در انتخابات را رد کردند. برخی نیز حضور خود در انتخابات ریاست جمهوری را قطعی کردند. تعدادی از چهره‌های فعال‌تر رجیح داده‌اند نسبت به گمانه‌زنی‌های انتخاباتی در مورد حضور یا عدم حضور، تأیید یا عدم تأیید یا نداشته باشند. بعد از حادثه تلخی که برای رئیس جمهور اتفاق افتاد، برخی این گزاره را مطرح می‌کردند که احتمالاً گزینه‌هایی از درون دولت برای ریاست جمهوری نام‌نویسی کنند تا دولت رئیسی با همان فرمان در چهار سال آینده به پیش برود. به همین جهت شنیده‌ها از حضور برخی از چهره‌های درون دولت در انتخابات ریاست جمهوری حکایت دارد، البته به نظر می‌رسد اصولگرایان نیز هنوز تصمیم قطعی درباره چگونگی حضور خود در انتخابات و اجماع روی کاندیدایی در انتخابات را نگرفته‌اند.

حساب و کتاب اصولگرایان برای انتخابات ریاست جمهوری

به نظر می‌رسد بزرگاری زود هنگام انتخابات باعث شده بازرگمانه‌زنی درباره احتمال حضور بیشتر چهره‌های اصولگرا داغ شود. اصولگرایان به تاخیر انتخابات مجلس را پشت سر گذاشته‌اند و در سایه حضور رمق اصلاح طلبان، رقابت درون اصولگرایان جدی شده است. حالا در شرایطی که طیف‌های مختلف اصولگرایان انتخابات مجلس دوازدهم را با حواشی بسیاری پشت سر گذاشته‌اند، به نظر می‌رسد چالش اصلی همچنان اجماع روی یک فرد خاص در انتخابات ریاست جمهوری باشد. با توجه به اینکه طیف‌های درون اصولگرایان در انتخابات مجلس، مشخصاً چند دسته شده بودند، احتمال اینکه در انتخابات ریاست جمهوری نیز چند گزینه از اصولگرایان در انتخابات بیابند که هیچ‌کدام حاضر نشوند به نفع دیگری کنار بکشند هست؛ در چنین شرایطی مشخص نیست آیا اصولگرایان قرار است فضایی مثل انتخابات ۹۲ تجربه کنند یا خیر.

امیرحسین ثابتی: طبیعی است که بخشی از بدنه سیاسی دولت از سعید جلیلی حمایت کنند

در حاضر و بر مبنای گمانه‌زنی‌ها چند گزینه جدی در مورد کاندیداتوری ریاست جمهوری مطرح است. سعید جلیلی از جمله افرادی است که به نظر می‌رسد حضورش برای نام‌نویسی در انتخابات ریاست جمهوری قطعی شده است. خبرگزاری فارس در خبری اعلام کرد حضور سعید جلیلی در انتخابات ریاست جمهوری قطعی شده است. علاوه بر این علی اصغر نخعی‌راد، نماینده

وزرا و حتی بدنه اجرایی دولت با جلیلی همراه باشند اما در مورد کم و کیف آن باید خود صحبت کنند. «با توجه به این موارد به نظر می‌رسد سعید جلیلی از جمله افرادی خواهد بود که ممکن است به عنوان گزینه مورد حمایت دولت فعلی در انتخابات ریاست جمهوری شرکت کنند اما به نظر نمی‌رسد سعید جلیلی تنها گزینه دولت برای مشارکت و نقش‌آفرینی در انتخابات ریاست جمهوری باشد.

بدرپاش یکی از گزینه‌های دولت در انتخابات ریاست جمهوری چهاردهم؟

جبهه شریان از جمله گروه‌های سیاسی نزدیک به دولت نیز این روزها رسماً ستاد انتخاباتی ریاست جمهوری را راه‌اندازی کرده و در حال فعالیت است. به نظر می‌رسد این گروه به افرادی از جمله مهرداد بدرپاش نزدیک است. میثم نادی، رئیس ستاد انتخاباتی جبهه شریان در مورد گزینه‌های مورد نظر شریان در انتخابات ریاست جمهوری در گفت‌وگو با فرهیختگان، مطرح کرد: «بعد از حادثه تاسف‌برانگیزی که برای رئیس جمهور اتفاق افتاد، رهبر انقلاب هم در پیام مکتوب در صحبت‌های خود تأکید داشتند که کار نباید مختل شود؛ لذا بعد از فضای سرگی که شکل گرفت، ناگزیریم برای ایام انتخابات بدون توجه به برنامه‌نمایشیم و فعالیت‌مان راه صورت جدی، انجام دهیم. مجموعه شریان، تصمیم خود را گرفته است و ستاد

انتخابات شریان رسماً فعالیت خود را شروع کرده است. از بین گزینه‌های محتمل برای ریاست جمهوری جلسه‌های مختلفی داشتیم و دیدگاه‌های آن را مورد بررسی قرار دادیم. جمع‌بندی ما هم تقریباً مشخص شده و از گزینه‌های نهایی نیز دعوت به عمل آوردیم؛ چراکه معتقدیم می‌بایست کار نیمه‌تمام رئیسی تمام شود و کار را که کرد آنکه تمام کرد؛ لذا بر اساس همین نگاه، معتقدیم که باید یکی از یاران و همراهان جناب آقای رئیسی، به مردم پیشنهاد شود و چنانچه ملت ایران موافق تمام کردن راه نیمه‌تمام آقای رئیسی باشند؛ ان شاء الله مسیر خدمت باز باشد. گزینه ما از یاران و همراهان آقای رئیسی است.»

میثم نادی درباره اینکه مهرداد بدرپاش از جمله گزینه‌های مطرح برای حمایت جبهه شریان خواهد بود یا خیر نیز گفت: «آقای بدرپاش جزء گزینه‌های اصلی مدنظر هستند، اما می‌بایست یکی در روز تا شروع ثبت نام و اعلام رسمی آن منتظر بمانیم.» بر این اساس به نظر می‌رسد گمانه‌زنی‌ها مبنی بر حضور مهرداد بدرپاش در انتخابات قوت بیشتری پیدا کرده است و ثبت نام وزیر راه دولت سیزدهم به عنوان یکی از گزینه‌های درون دولت در انتخابات نیز تقریباً قطعی به نظر می‌رسد.»

ضرغامی هنوز تصمیم نگرفته، احتمال ثبت نام زاکانی

عزت‌الله ضرغامی، وزیر میراث فرهنگی نیز از جمله افرادی است که گمانه‌زنی‌هایی مبنی بر حضور احتمالی وی در انتخابات منتشر شده است. اما پیگیری‌های خبرنگار فرهیختگان نشان می‌دهد برخلاف اخبار منتشر شده، عزت‌الله ضرغامی هنوز تصمیمی مبنی بر حضور در انتخابات ریاست جمهوری نگرفته است و گویا تمایلی چندانی نیز برای حضور ندارد. البته این احتمال وجود دارد که در ساعات پایانی ثبت نام انتخابات اتفاق دیگری رخ دهد و ضرغامی به عنوان داوطلب در انتخابات ریاست جمهوری ثبت نام کند. برخلاف عزت‌الله ضرغامی به نظر می‌رسد علی‌زاکانی، شهردار تهران قصد حضور و نام‌نویسی در انتخابات ریاست جمهوری دارد و این تصمیم هم قطعی است. زاکانی از جمله افرادی است که در انتخابات ۱۴۰۰ به نفع رئیسی کنار کشید؛ حالاً اما مشخص نیست او قصد دارد در شب‌های انتخاباتی به نفع کاندیدای کنار بکشد یا خیر. پرویز فتح، رئیس بنیاد مستضعفین نیز از جمله افرادی است که اخباری مبنی بر حضور و کاندیداتوری وی در انتخابات منتشر شده و گفته می‌شود، ممکن است محسن منصور، معاون اجرایی رئیس جمهور نیز رئیس ستاد انتخاباتی وی باشد. با توجه به گزینه‌هایی که تا الان در انتخابات معرفی شده است، اگر مشارکت و اجماعی نیز روی هیچ‌کدام از آنها صورت نگیرد، احتمالاً انتخابات تیر ماه‌آی اصولگرایان میان این نامزدها تقسیم خواهد شد.

اسامی تازه در راه است...

در این میان چهره‌های زیادی حضور دارند که هنوز حضور قطعی آنها در انتخابات مشخص نیست. تا لحظه تنظیم گزارش اسامی افرادی مثل علی شمخانی صادق مصصولی، مسعود زریبافان برای حضور در انتخابات ریاست جمهوری مطرح شده است و ممکن است همچنان اسامی‌ای به این داوطلبان اضافه شود.